

Wykaz i dokumentacja osiągnięć dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji sztuki.

Spis treści:

1.	Wykształcenie i doświadczenie pedagogiczne	2
2.	Osiągnięcia dydaktyczne VI Pracownia Rysunku, Wydział Malarstwa i Rysunku, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu	3
3.	Osiągnięcia dydaktyczne III Pracownia Rysunku, Wydział Malarstwa i Nowych Mediów, Akademia Sztuki w Szczecinie	13
4.	Udział w projektach badawczych	34

W. Paulek

1. Wykształcenie i doświadczenie pedagogiczne

Absolwent Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Szczecinie

Kierunek Wystawiennictwo, Technik Sztuk Plastycznych (1984).

W latach 1984-1985 zatrudniony na stanowisku nauczyciela Wychowania Plastycznego w Szkole Podstawowej Nr 8 w Szczecinie. Będąc zatrudnionym ukończyłem kurs pedagogiczny w Szczecińskim Kuratorium Oświaty.

Absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu - Wydział Malarstwa, Grafiki i Rzeźby (1995). Dyplom w zakresie rysunku na Wydziale Grafiki w pracowni rysunku prof. Wojciecha Müllera.

W latach 1995-1996 zatrudniony w charakterze stażysty, a w latach 1996 – 2014 zatrudniony kolejno w charakterze asystenta, wykładowcy, adiunkta (VI Pracownia Rysunku) w Akademii Sztuk Pięknych obecnie Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu.

Stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej – sztuki piękne został mi nadany 17 stycznia 2012 roku uchwałą Rady Wydziału Komunikacji Multimedialnej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej “Interakcja znaczeń” i wystawy zatytułowanej “O końcu”.

Od roku 2015-do chwili obecnej zatrudniony na stanowisku adiunkta w charakterze kierownika III Pracowni Rysunku na Wydziale Malarstwa i Nowych Mediów w Akademii Sztuki w Szczecinie.

Od 2002 r. współtworzy grupę artystyczną Wunderteam (wraz z Rafałem Jakubowiczem, Włodkiem Filipkiem zm. w 2005 r., do 2005 r. Pawłem Kaszczyńskim, od 2005 r. Maciejem Kurakiem).

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Wunderteam_\(grupa_artystyczna\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Wunderteam_(grupa_artystyczna))

<https://culture.pl/pl/tworca/wunderteam>

2. Osiągnięcia dydaktyczne VI Pracownia Rysunku, Wydział Malarstwa i Rysunku Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

VI Pracownia Rysunku

prof. Wojciech Müller

ad. dr Wojciech Dada

Wydział Malarstwa i Rysunku

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Od 1996 roku:

- kurator kilkudziesięciu wystaw studentów VI Pracowni Rysunku;
- komisarz kilku konkursów dla studentów Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, między innymi Konkursu im. Marii Dokowicz i Konkursu Banku Zachodniego WBK;
- udział w kilkunastu plenerach ze studentami VI Pracowni Rysunku.

W 1996 roku kurator wystawy studentów Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu, towarzyszącej VII Akademickiemu Forum Kultury, w Galerii Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie.

W 1996 roku kurator uczelniany wystawy Dyplom 94' – 95' w Muzeum Narodowym w Krakowie.

W latach 2002 – 2004 opiekun studenckiej Galerii Aula w Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu.

Przygotowanie ekspozycji wystaw studentów i pedagogów Katedry Rysunku – „Przestrzenie Rysunku“ w latach 2005 i 2007.

Uczelniany kurator wystawy FIGURAMA 2005, Rondo Sztuki, Katowice

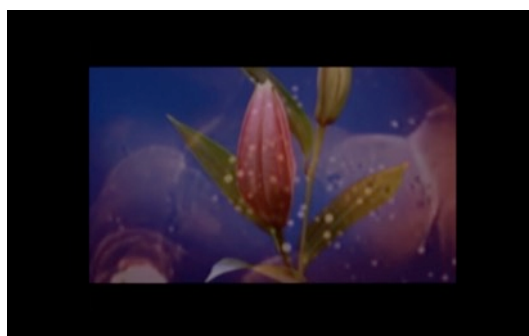
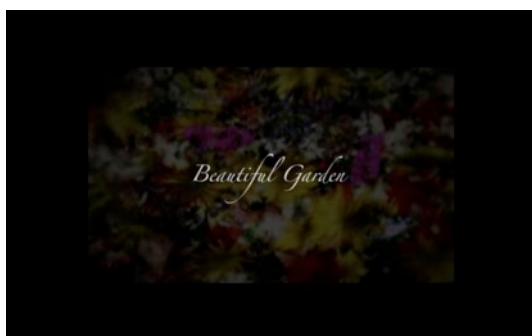
Udział w procesie naukowo – dydaktycznym / formy pracy ze studentami:

- udział w tworzeniu programu pracowni, propozycje tematów do analizy i realizacji;
- analiza proponowanych przez studentów koncepcji, omawianie zagadnień związanych z realizacją tematów;
- formy spotkań tematycznych, prezentacje i wykłady;
- czynna pomoc w realizacji studenckich wystaw końcoworocznych.

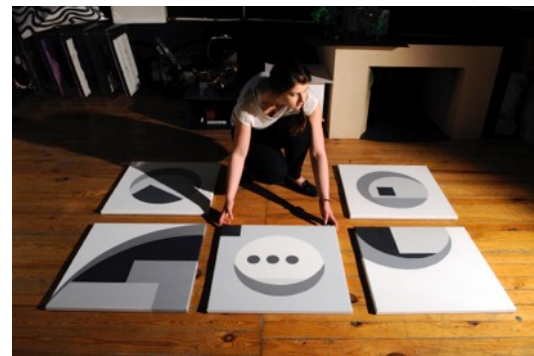
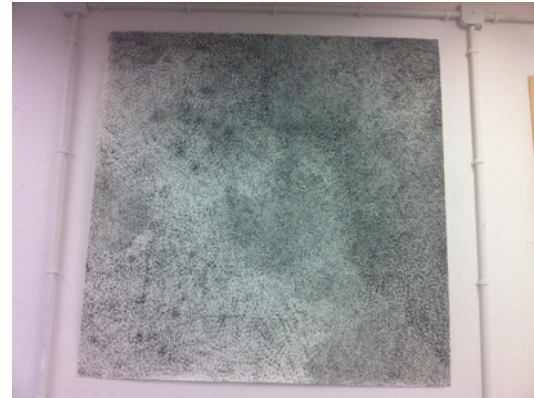
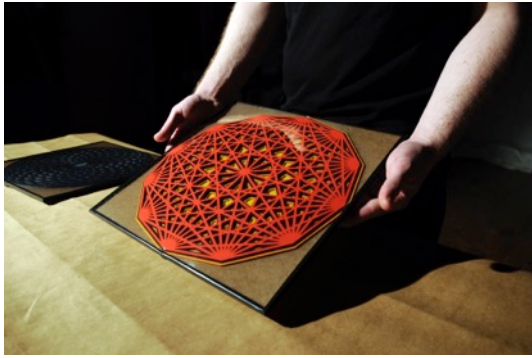
W latach 2005-2014 członek Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej dla kandydatów na studia stacjonarne w Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu.

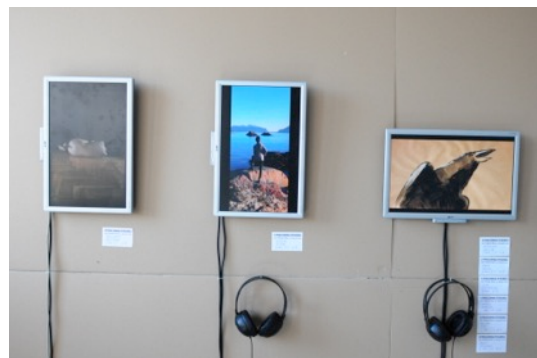
W styczniu 2012 roku uzyskał tytuł doktora na Wydziale Komunikacji Multimedialnej UAP w zakresie sztuki pięknej.

Wybrane prace z działalności VI Pracowni Rysunku.

W latach 1994 – 1998 współtwórca i prowadzący warsztaty dla studentów szkół artystycznych na festiwalu FAMA w Świnoujściu. Nagrody i wyróżnienia: nagroda Maksa Szocą, nagroda główna Trójzab Neptuna,

W latach 2014-2016 współtwórca i prowadzący, *opieka artystyczna i kuratorska nad studentami UA w Poznaniu podczas trwania Międzynarodowego Kampusu Artystycznego FAMA w Świnoujściu zakończonych wystawami Nie miejsce. 2014 (Trójzqb Neptuna - nagroda główna za najlepszy projekt zrealizowany podczas festiwalu FAMA), ECINARG/GRANICE. 2015 i ENERGETYCZNY PROJEKT OTWARTY 2016*

Dokumentacja *Nie miejsce. 2014*

Już nie wiem gdzie jestem

Prawie dokładnie rok temu podczas pobytu w Świnoujściu natknąłem się na zamieszczone w gazecie zdjęcie* Sławomira Mrożka (z ostatniej sesji fotograficznej). Podpis pod fotografią brzmiał: Sławomir Mrozek na plaży w Świnoujściu. Przynaglony refleksją nad niedawną śmiercią pisarza i okolicznością swojego pobytu, posiłkując się egzemplarzem gazety, postanowiłem udać się w miejsce ujęte na fotografii. Punktem odniesienia był piasek, linia brzegu i horyzont. Wytyczne tyleż konkretne, co mogące powodować poczucie dezorientacji. Przemierzywszy wielokrotnie kilkaset metrów wzdłuż plaży z całą pewnością i wewnętrznym przekonaniem mogłem wydobyć z siebie zawołanie ... "już nie wiem, gdzie jestem".

Możemy pokusić się o refleksję, czy też pragnienie, aby nie tyle starać się odnajdywać właściwe miejsce, co właściwie określać nasze *nie miejsca*.**

Wydaje się, że przy tego rodzaju świadomości mniej istotne mogłyby być wątpliwości i naglące dziś pytania o pamięć i utrzymywanie wartości kształtujących

tożsamości miejsc (i ich mieszkańców).

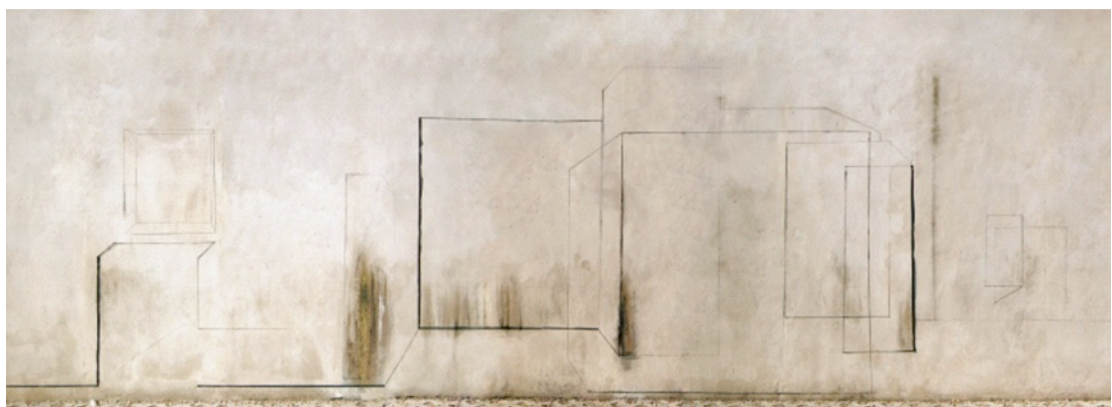
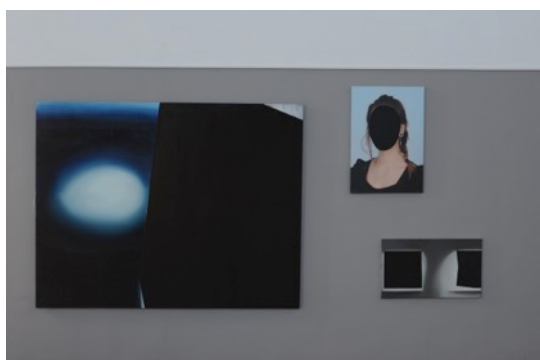
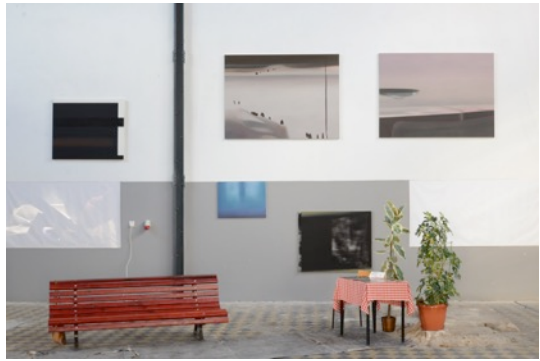
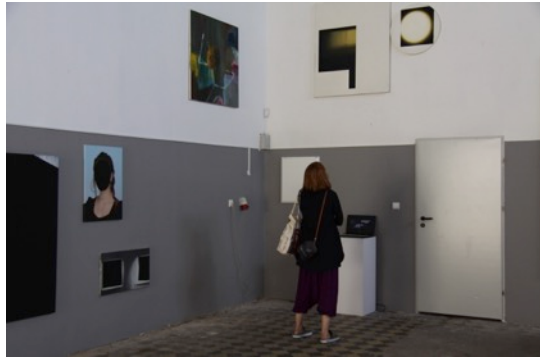
Będziemy skupiać się na śledzeniu i analizie procesów określania miejsca - zatem interesuje nas raczej miejsce jako pojęcie, poza jego fizycznością, zbiorem cech i charakterystyką, które to służyć nam powinny jako narzędzia wyrażeniowe. Ważne dla nas są sieci znaczeń i ich odrębności. Jest to zarazem próba postawienia pytania o możliwość nakreślenia dzisiejszej mapy znaczeń wobec konkretnych zjawisk kulturowych.

P.S.

Artykuł, któremu towarzyszyło wspomniane zdjęcie (lub odwrotnie - to może artykuł towarzyszył zdjęciu), rozpoczynało zdanie: "miejsce Sławomira Mrożka w literaturze polskiej nie jest do końca określone" ...

*Tygodnik Powszechny- Kultura- Nr 34 (3346), 25 sierpnia 2013

** Nie-miejsce, kategoria, która zdaniem francuskiego antropologa Marca Augé, wyrasta na gruncie hipernowoczesności. Mit miejsca, puszczony w społeczny obieg, staje się nie miejscem, odrywa się bowiem od swojego pierwotnego otoczenia, krajobrazu. Krajobraz za oknem samochodu bywa konstruowany za pośrednictwem dodatkowych informacji opisujących jego walory i miejsca warte zapamiętania. Czasem wystarcza przyjemność, jaką daje świadomość bliskości tegoż miejsca. Zdarza się zatem, że z początku abstrakcyjna przestrzeń przekształca się w coś bliskiego i znajomego. Miejsca i nie-miejsca są więc jak dwa bieguny. Pierwszy nigdy się nie zamazuje w pamięci, a drugi nigdy się nią całkowicie nie zapełnia. Oba są wieloznaczne i wielowarstwowe.

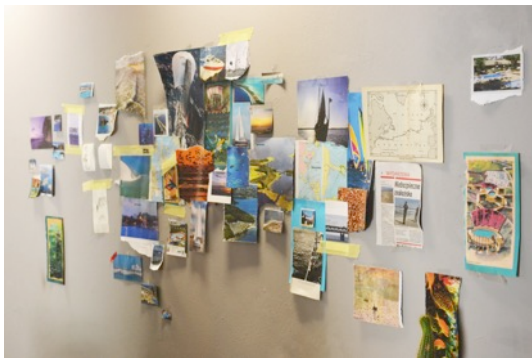
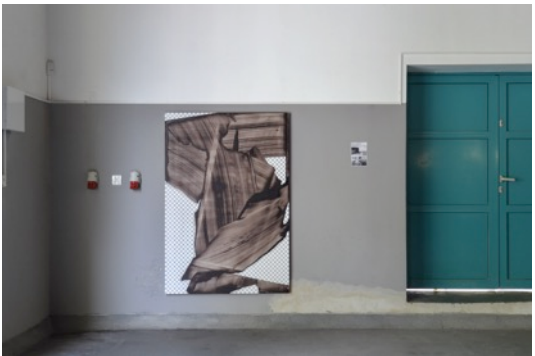
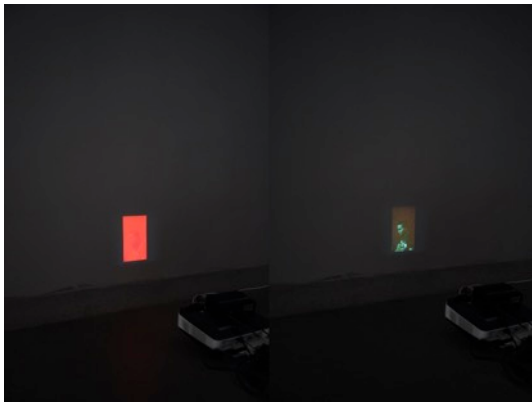
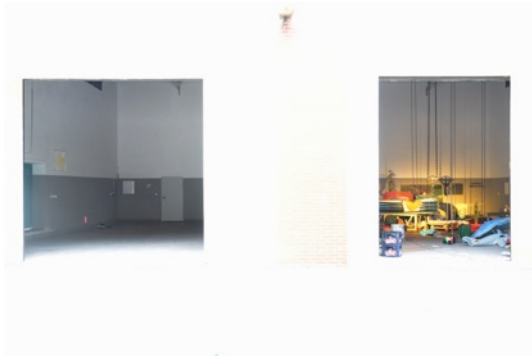

ECINARG | GRANICE

W schemacie teoretycznym społeczeństwa zaproponowanym przez Ervinga Goffmana w książce *Człowiek w teatrze życia codziennego*, zachowaniem jednostki rządzą na co dzień reguły dramaturgiczne; kontakt twarzą w twarz jest zatem przedstawieniem teatralnym, w czasie którego aktorzy (interlokutorzy) świadomie lub nie odgrywają swoje role w celu wywarcia określonego wrażenia. Goffman głosi, że zawsze budujemy nasze „ja” w oparciu o tożsamości innych, ponieważ wszyscy jesteśmy związani poprzez fakt występowania na tej samej scenie codzienności*.

Przygraniczna lokalizacja Świnoujścia stanowi idealne pole (lub swoistą scenę właśnie) obserwacji i analizy procesów społecznych, zachodzących w środowisku szczególnym. Świnoujście jest bowiem nie tylko całorocznym uzdrowiskiem, z najszerszą bałtycką plażą i z najdłuższą, transgraniczną promenadą, odwiedzanym przez tysiące turystów i wielbicieli wypoczynku nad Bałtykiem. Świnoujście to także port z połączeniami promowymi do Szwecji i Dani, a więc miejsce tranzytowe. Miejsce, w którym przypadkowi i obcy sobie ludzie współuczestniczą w tworzeniu *teatru życia niecodziennego*, dodatkowo uwarunkowanego szeregiem złożonych kontekstów: historycznych, politycznych, gospodarczych, kulturowych, mentalnych czy pokoleniowych. Jak zatem w tym miejscu (na tej scenie) ludzie spostrzegają, rozumieją i zmieniają siebie nawzajem? Jak wchodząc w kontekst miejsca i relacji interpersonalnych ulegają wzajemnym wpływom? W jakim stopniu są to procesy zamierzone, celowe, a w jakim podświadome i niekontrolowane? Proponujemy podjęcie tematu jako swoistej gry. Gry, która nieustannie toczy się na naszych oczach i której podmiotem jednocześnie sami jesteśmy. Gry, która ma zasady i zarazem ich nie ma. Gry, w której są zwycięzcy i przegrani, a może zupełnie ich nie ma. Gry, która ma koniec i toczy się bez końca.

- J. Szacki, Słowo wstępne, w: E. Goffman, *Człowiek w teatrze życia codziennego*, przeł. H. i P. Śpiewakowie, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1981, s. 23.

Absolwenci Uniwersytetu Artystycznego, którzy byli studentami VI Pracowni Rysunku są aktywnymi artystami młodego i średniego pokolenia, między innymi: Joanna Rzepka-Dziedzic, Agnieszka Grodzińska, Małgorzata Szymankiewicz, Maciej Kurak, Paweł Wocial, Wojciech Pustoła, Piotr Bosacki, Wojciech Bąkowski, Paweł Matyszewski, Dominika Olszowy, Milena Korolczuk, Piotr Bosacki, Tomasz Koszewnik, Jakub Jasiukiewicz, Dawid Szafranski, Gizela Mickiewicz, Zuzanna Pyda, Elżbieta Wysakowska-Walters, Maria Toboła.

4. Osiągnięcia dydaktyczne III Pracownia Rysunku, Wydział Malarstwa i Nowych Mediów, Akademia Sztuki w Szczecinie

Od 2014 zatrudniony na stanowisku adiunkta w charakterze kierownika III Pracownia Rysunku na wydziale Malarstwa i Nowych Mediów w Akademii Sztuki w Szczecinie.

III Pracownia Rysunku

adiunkt, dr Wojciech Dada

asystent, mgr Natalia Janus-Malewska

Wydział Malarstwa i Nowych Mediów

Akademia Sztuki w Szczecinie

Udział w procesie naukowo – dydaktycznym / formy pracy ze studentami:

- twórca programu pracowni, propozycje tematów do analizy i realizacji
- analiza proponowanych przez studentów koncepcji, omawianie zagadnień związanych z realizacją tematów;
- formy spotkań tematycznych,
- czynna pomoc w realizacji studenckich wystaw końcoworocznych pracowni.

Do chwili obecnej byłem promotorem dwóch dyplomów licencjackich w wybranej pracowni artystycznej:

Kamil Macioł, „Obiekty estetyzacji”, 2017

<http://indeks.akademiasztuki.eu/2017/Main/Artykul/kamil-maciol>

Obiekty estetyzacji.

Przemijanie nie zawsze musi nosić znamiona „straty”. Nie zawsze musi się też kojarzyć z czymś złym. Istnieją w naturze rzeczy i zjawiska, którym przemijanie nadaje wartości, że wspomnę tylko o sztuce, bądź o winie. Obiekty, które prezentuję są właśnie w moim mniemaniu częścią takiego właśnie zjawiska. Interesujące jest to, że pomimo nadania im nowego znaczenia przez utrwalanie ich obrazu na fotografiach, nadal mogą pełnić swoją pierwotną funkcję. Odnalezione na terenie Państwowego Ośrodka Maszynowego w Baniach są pozostałością i świadectwem minionej epoki. Po roku 1989 porzucone, podobnie jak zakład, w którym pełniły swoją funkcję, przetrwały w ukryciu kolejne grabieże mienia z budynku, alkoholowe imprezy i podpalenia. Nikomu już nie potrzebne przeleżały na szczytach ścianek działowych pryszniczy, w umywalni dla robotników. W takich okolicznościach zostały przeze mnie odnalezione i objęte ochroną. Od samego początku dało się wyczuć energie i ładunek emocjonalny płynący z tych obiektów. Postanowiłem poprzez wykonanie serii fotografii nadać im nowy sens, ponownie powołać je do życia.

Marianna Wojciechowska, „Ostatni nosorożec”, 2015

<http://indeks.akademiasztuki.eu/2015/Main/Artykul/marianna-wojciechowska>

Na pracę Marianny Wojciechowskiej wykonaną w wybranej pracowni artystycznej składa się cykl obrazów oraz film, będące rozwinięciem tematu podjętego w pracowni kierunkowej.

Film wykonany sposobem "found footage", przyjmuje postać aktywistycznego clipu, który pokazuje drastyczne sceny przemocy wobec zwierząt. Ujęcia zostały dopasowane do słów dziecięcej piosenki, wymieniającej po kolei różne zwierzęta i pytającej na końcu: "dlaczego jeszcze nie ma dwóch nosorożców?"

Tryptyk malarski został stworzony na podstawie fotografii przedstawiającej

ostatniego nosorożca z pilnującym go strażnikiem: pierwsze płótno przedstawia jego głowę, drugie skupia się tylko na organicznej fakturze zwierzęcia, a trzecie opowiada o relacji nosorożca z człowiekiem, który strzeże go z karabinem w ręku i symbolizuje jednocześnie sprzymierzeńca i oprawcę. Drugie i trzecie płótno zostały poddane gwałtownej destrukcji: farba została poddana systematycznemu zdzieraniu, aby w drugiej połowie trzeciego płótna całkowicie zniknąć. Ten symboliczny gest jest próbą zilustrowania brutalnego ataku, jakiemu poddane zostały nosorożce, a który w rezultacie doprowadził do ich wytępienia.

oraz promotorem dwóch dyplomów magisterskich w wybranej pracowni artystycznej:

Natalia Janus-Malewska, „Hau”, 2017

<http://indeks.akademiasztuki.eu/2017/Main/Artykul/natalia-janus-malewska>

Hau

Osiem obiektów / pióra, stal / wymiary zmienne

*Wypchane i często spreparowane egzemplarze ptaków rajskich które w XVII wieku sprowadzano do Europy pozbawione były nóg, które w wierzeniach ludów Oceanii należą do bogom w ofierze. Na Starym Kontynencie fakt ten uszedł Karolowi Linneuszowi, który w swojej taksonomii nazwał je *Paradisea apoda*, czyli „beznogi ptak rajski”. *Hau*, pojęcie z dziedziny religii jak i ekonomii, duch przedmiotu, pragnie powrotu do miejsca swojego powstania, a jego ruch, gdy pozostaje zatrzymany, niesie z sobą groźbę klątwy.*

oraz

Hanna Olejnik „Still”, 2016

<http://indeks.akademiasztuki.eu/2016/Main/Artykul/hanna-olejnik>

Still

Praca dotyczy pamięci, doświadczenia, tożsamości i relacji. Swoim tytułem wieloznacznie określa stan rzeczy. „Still”, które jest zatrzymanym kadrem, czymś milczącym, nieruchomym, spokojnym, ale także trwającym - jako „wciąż”.

Praca zawiera w sobie dwa elementy. Pierwszym z nich jest obiekt - rodzaj niby - kolumny, utworzonej ze wszystkich posiadanych przeze mnie zeszytów i podręczników zgromadzonych podczas całego procesu edukacji. Każda książka i zeszyt związane są z pamięcią – ja je pamiętam i one mnie „pamiętają” – są zapisem mojego bycia „gdzieś-kiedyś”. Są śladem tego, czego doświadczyłam i jaka byłam. Zostawione ze względu na przekonanie, że mogą się jeszcze kiedyś przydać, stały się swego rodzaju pamiątkami, trudnymi do usunięcia, z powodu osobistej relacji łączącej osobę i przedmioty. Jest to zarchiwizowana część mojego życia. Moment stworzenia tego obiektu jest nieprzypadkowy - ponieważ jest to moment zakończenia procesu edukacji. Jest to fizyczny ślad zdobytej wiedzy. Można powiedzieć, że tylko tyle (aż tyle?) tworzy ten dowód wieloletniego procesu. Dopóki proces edukacyjny trwa, ilość elementów wciąż się zwiększała, a dopóki są – pamięć związana z nim wciąż jest „przedłużana”. Drugi element to praca wideo, czarno-białe zapisy obecności dotyczący relacji między człowiekiem, a środowiskiem. Cisza jest już zjawiskiem niemal obcym człowiekowi, zostaje wyparta przez niezliczoną ilość odgłosów. Ale człowiek chyba trochę boi się ciszy - tak samo jak samotności, chociaż jedno i drugie jest mu do pewnego stopnia potrzebne. Leżenie na trawie, które zwykle kojarzy się ze spokojnym wypoczynkiem, tutaj przeciwstawione jest opresyjnemu środowisku. Pozorny spokój obok pozornej energii. Przestrzeń i warunki, w których przebywamy, nie są bez znaczenia. Wszystko, co widzimy i czego doświadczamy, pozostawia w nas jakiś ślad i wpływa na to, jak się czujemy i jacy jesteśmy.

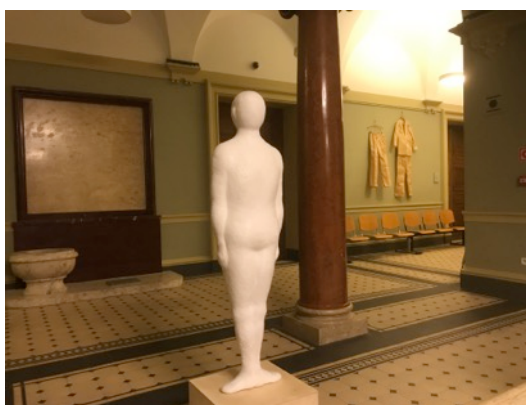
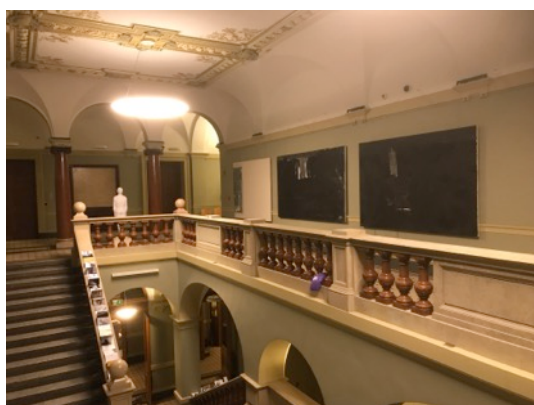
Jako pracownik dydaktyczny recenzuję pisemne prace teoretyczne będące integralną częścią prac dyplomowych na poziomie licencjackim i magisterskim realizowane w innych pracowniach. Do chwili obecnej recenzent sześciu prac licencjackich i magisterskich.

Rafała Żarskiego, Marcina Buczkowskiego, Olgi Aleszkiewicz, Kingi Oborskiej, Marty Pilewskiej, Aleksandry Hojczyk.

W latach 2015-2017 prowadzenie kursu rysunku dla kandydatów na studia, w Akademii Sztuki.

W 2015 powołany na członka Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej Wydziału Malarstwa i Nowych Mediów Akademii Sztuki w Szczecinie na kierunek Malarstwo przy II naborze w 2016 roku.

W 2017 powołany na kuratora wydziałowej wystawy „Koniec na Początek”, Wydziału Malarstwa i Nowych Mediów Akademii Sztuki w Szczecinie, prezentującą prace zrealizowane w ramach zajęć dydaktycznych. Wystawa stanowiła przegląd prac młodych twórców z zakresu malarstwa, fotografii, filmu eksperymentalnego, animacji, rzeźby, wzornictwa i nowych mediów.

W 2019 (26 września) wybrany na promotora pomocniczego (głosowanie tajne) na posiedzeniu Rady Wydziału Malarstwa i Nowych Mediów w przewodzie doktorskim dla mgr Piotra Skiby z AS w Szczecinie, tytuł rozprawy doktorskiej: „Wywoływanie choroby jako akt przemocy na samym sobie: analiza wpływu wywołania dysocjacji osobowości na praktykę artystyczną i relacje z otoczeniem.” Procedura przewodu w zakresie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, zakończona dnia 18.02.2019.

Streszczenie rozprawy doktorskiej Piotra Skiby

Wywoływanie choroby jako akt przemocy na samym sobie:

analiza wpływu wywołania dysocjacji osobowości na praktykę artystyczną i relacje z otoczeniem.

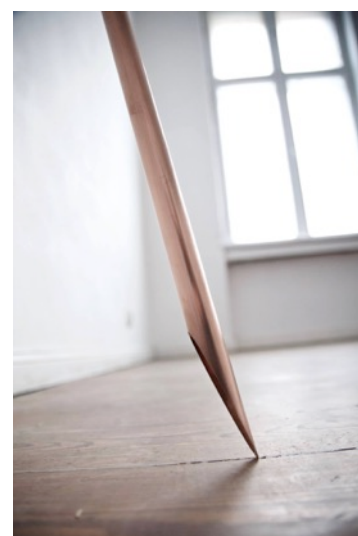
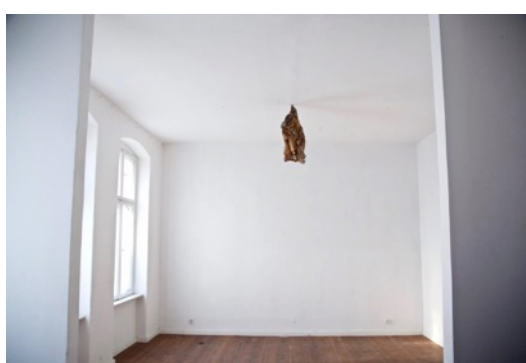
Konstrukcja pracy doktorskiej pt. „Wywoływanie choroby jako akt przemocy na samym sobie” zbudowana jest na podstawie relacji artysty z jego najbliższym otoczeniem, w opisanym przypadku Wrocławskim osiedlem Kosmonautów zwanym potocznie -Kosmosem. Jest to studium rezonujących ze sobą podmiotów takich jak architektura, społeczność wielkomiejskich blokowisk, lokalne patologie i w końcu człowiek oraz jego kondycja wewnątrz betonowego organizmu. Artysta jest tutaj pacjentem i terapeutą jednocześnie. Świadomie wprowadza w organizm wirus, ubierając starannie dobrane narzędzie -hiperrealistyczną maskę. Rozmazując świadomość swojego realnego wizerunku, wpada w trans lub rodzaj hipnozy. W części pt. „Kamuflaż (Metoda i szamanizm)” autor opisuje proces budowania perfekcyjnego sposobu na przeniknięcie do nieprzyjaznego osiedlowego środowiska, rozpoczyna specyficzny dialog z odurzonymi współczesnym

narkotykiem koczownikami z osiedla, których nazwał „kolekcjonerami”. Zostaje poddany analizie precyzyjnie dopasowany kamuflaż, w którym artysta zadaje pytanie kim naprawdę jest lub kim się staje. Przeglądając się codziennie w lustrze zakładając maskę, wywołuje szereg zaburzeń i deformacji osobowości. Silikonowy wizerunek działa jak wykrywacz kłamstw wydobywając to, co było niemożliwe wcześniej do odczytania. Artysta-Avatar steruje lub jest sterowany sam przez siebie, dyktuje zadania, które stają się wyzwaniem do przełamania licznych ograniczeń, podejmując jednocześnie próbę określenia swojej kondycji psychofizycznej. Opisywane stany emocjonalne oparte są o przykłady zaburzeń i chorób psychicznych w różnych kulturach min. w Afryce i populacjach afro-karaibskich. W fragmencie „Spacer po linie” postawiona zostaje diagnoza własnego położenia w ekstremalnie trudnych warunkach do życia z rodziną, na osiedlu opanowanym przez grupy uzależnionych od dopalaczy tzw. „przypraw”. Sama przyprawa „spice” porównana w części „Spice market” do substancji powodującej jasnowidzenie z powieści „Diuna” Franka Herberta, jest kluczowym obok wymienionej powyżej maski, czynnikiem mającym wpływ na kształt rozprawy. Szorstka osiedlowa estetyka blokowska spełnia rolę idealnej scenografii do tworzenia i układania obiektów - przedmiotów znalezionych lub pozyskanych w geście wymiany z „kolekcjonerami”, o którym mowa w „Trade – wymiana darów” oraz „Wyspa jako muzeum”. W tej części poddana zostaje analizie koncepcja ekspozycji dzieł sztuki, oparta o charakter budowania wystaw w Muzeum Kolumba autorstwa szwajcarskiego architekta Petera Zumthora. Pozyskane artefakty, są eksponowane podobnie jak w muzeum historii naturalnej lub subtelnie i niezauważalnie wrastają w zastany krajobraz, tworząc złożony portret artysty i otoczenia z wykorzystaniem pełnego potencjału ekspozycyjnego. W „Pomniki i estetyka peryferii” powołując się na filozofię zorientowaną na przedmiot i rozważania Grahama Harmana oraz Bjornara Olsena, autor podkreśla fizyczną obecność rzeczy i człowieka, stawiając wszystko równorzędnie na jednej płaszczyźnie. Silnie zaznaczona zostaje wartość archeologicznego myślenia w posługiwaniu się przedmiotami znalezionymi w kwadracie osiedla, gdzie artysta składa im hołd, nadając rangę pomników. Szczegółowo opisana tutaj odlewnicza technika „die-cast” stała się rozpoznawalną metodą, która jako symboliczna kremacja otworzyła możliwość określenia nowego

statusu kruchego przedmiotu. Tym sposobem wyraźnie jest podkreślona performatywność w tworzeniu obiektów-hybrid, gdzie panuje lęk i ryzyko przed utraceniem matrycy. Znalezione w spalonym wraku samochodu ubrania przetopione w metal niczym relikwie, zostały zakopane w ziemi na osiedlowym parkingu, co szczegółowo autor opisuje razem z incydentem wysmarowania fekaliami klatki schodowej przez „kolekcjonerów”. Posługując się przykładami ze swoich wcześniejszych realizacji oraz dziełami takich artystów jak David Hammons, Michael E. Smith czy Richard Serra, artysta pozycjonuje swoje działania jako interwencje w szeroko pojmowanym współcześnie obszarze publicznym. Przetwarzanie -recykling wszystkiego co otacza autora rozprawy, porównane zostało do pszczoł, które gromadzą się na ciele martwego insekta, próbując we fragmentach przenieść ofiarę do gniazda. Strategią i kluczem artystycznego działania staje się niezauważalność. Autor niczego radykalnie nie stara się zmienić w otoczeniu, nic nie może zostać uszkodzone lub nienaturalnie zniekształcone. Ma to wyraz zarówno w tworzeniu obiektów jak i w relacjach z osiedlową społecznością. Tekst opracowania momentami przypomina rozcłonkowane fragmenty poezji, gdzie poszarpane myśli lawinowo zasypują kolejne wątki opisywanych sytuacji. Jednak wszystko to składa się na bogaty w symbole i znaczenia język, dzięki któremu artysta stara się przekazać towarzyszące mu emocje. Przywołując fragmenty utworów afroamerykańskiego poety Gil Scotta -Herona z albumu „Pieces of a Man” można odczytać opisane działania, jako próbę poskładania w całość kawałków rozsypanego człowieka, tak jak w tytule utworu. Maski -głowa, odlew serca w stali, naszyjnik z kości, złamane skrzydło, rury izolacyjne-tętnice, fragmenty, odpady -stały się złożoną kolekcją, częścią składową prezentacji artystycznej. Obserwując proces zachodzący w opisywanych działaniach, widać wyraźnie tworzącą się z czasem symbiotyczną więź, pomiędzy artystą i badanym przez niego obszarem. W dalszej części następuje krystalizacja świadomości dokonanych już operacji i rodzaj podsumowania. „Próba powrotu” to rozdział, którego kluczowym momentem jest powtórzenie zdarzenia, otwierającego początek rozprawy zatytułowany: „KOSMOS”. Jest to dokumentacja fotograficzna pt. „Dorastałem pijąc tę wodę ”, przedstawiająca artystę, który klęcząc pije z kałuży. Zapis ten jest wspólnym mianownikiem pracy pisemnej oraz części artystycznej dysertacji. Opisywane i

udokumentowana sytuacja uzasadnia okoliczności poruszanej w tekście problematyki przemocy, alienacji jednostki i fizycznej konfrontacji z tym co zmarginalizowane i niewygodne, jest to również symboliczny gest połączenia człowieka z otoczeniem.

Ostatnia część – „Podsumowanie” to wynik badania prowadzący do konkluzji, gdzie autor diagnozuje ugruntowanie indywidualnej metody pracy, stworzenie oryginalnego idiomu komunikacji oraz zespolenie ze sobą miejsca do pracy i przestrzeni do życia. Rezultatem opisanego procesu jest zyskanie pełnej świadomości swoich wyborów, związanych z tym niebezpieczeństw i wpływu na ogólną kondycję. Wykazane zostało jak artysta wypracował umiejętność wykorzystywania wszystkich pojawiających się nowych możliwości do stworzenia.

PROGRAM PRACOWNI

podstawowe definicje

Kartka została już tak ściśle wypełniona znaczeniami ze świata wyobraźni, że niewiele miejsca pozostaje dla nowych znaczeń, niewiele już wartości można dodać, jeśli nie chce się powtarzać tych samych gestów, tych samych treści wyrażonych w podobnych formach. Obraz nie mieści się w swoich granicach. Jest to konsekwencja z jednej strony – dopełniania się w swoich znaczeniach i celach sztuki, która ten obraz konstytuuje w pełnej relacji do otaczającej rzeczywistości, która zmienna i ewoluująca nie może poddać się sztywnym ograniczeniom statycznej formy. Owo niemieszczenie się w swoich granicach jest nie tylko właściwością współczesnej sztuki, ale również jej przywilejem. Sztuka realizuje się także poza formalnie określonymi granicami. Wyjście poza kadr będzie więc penetrowaniem terenów jakby wyjętych spod prawa obrazu (formy przestrzennej) anektowanie tych obszarów do wyłącznej naszej dyspozycji. W ten sposób zdobywa ona nowe tereny do doświadczeń nie tylko formalnych i dzięki temu może poddawać się samoweryfikacji w kontakcie z rzeczywistością. Jest to również poligon sprawdzania technicznych możliwości narzędzi, którymi wspomaga się artysta w swojej pracy. Świadome i celowe przekraczanie owych wyznaczonych obrazem (formą) granic staje się we współczesnej sztuce jednym ze sposobów adekwatnego wyrażenia stosunku artysty do ewoluującej rzeczywistości; stanowi sposób na poznanie i przetworzenie reguł, tę rzeczywistość ustanawiających. Jest to ujawnienie jeszcze jednej możliwości sztuki. Jeśli wierzy się w potrzebę i sens sztuki, to również wierzyć wolno, że takich możliwości jest nieskończenie wiele. Przekraczanie sztywnych ograniczeń, korzystanie z wszelkich możliwych mediów w wypowiedzi rysunkowej to przywilej studenta, tworzenie studentom takich możliwości to zadanie pracowni.

Rysując – nadając kształt wizualny pamiętajmy, że:

- Rysunek może być doskonaleniem warsztatu,
- Rysunek może być doskonaleniem ręki rysującego,
- Rysunek może być doskonaleniem myślenia plastycznego,

- Rysunek może być śladem,
- Śladem myśli,
- Śladem ręki wykonującej ruch,
- Śladem wybranego przedmiotu – dokonanego przez przedmiot,
- Może być, pierwszym odruchowym zapisem koncepcji,
- Może być zapisem najprostszym, najszczerzym,
- Rysunek nie zna i nie ma granic,
- Każde narzędzie jest dobre,
- Rysunek może być opisem natury,
- Niekiedy jest to sposób na doskonalenie zręczności ręki, ale wówczas może nie doskonalić myślenia, ani nie rozwijać twórczo,
- Rysunek może być analizą różnych rodzajów rysunku,
- Rysunek może służyć do analizy elementów rysunku,
- Rysunek może być analizą motywów powstawania rysunku,
- Rysunek może być opisem procesu powstawania rysunku,
- Rysunek może być zapisem zmienności czasu i otoczenia, miejsca powstawania rysunku,
- Rysunek może być środkiem komunikacji niewerbalnej,
- Rysunek może służyć do opowiadania o swoim świecie, swojej rzeczywistości, którą każdy z nas tworzy w swojej wyobraźni, i o której opowiada w różny sposób,
- Interesuje nas to opowiadanie przy pomocy rysunku,
- Interesuje nas to opowiadanie, fabuła wolna od potocznej literackości, od łatwych metafor, banalnych znaków, symboli, rekwizytów.

cel zajęć

Przekazanie wiedzy dotyczącej realizacji prac rysunkowych związanych ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością oraz wiedzy dotyczącej środków ekspresji i warsztatu, także w zakresie pokrewnych dyscyplin artystycznych.

Przygotowanie do identyfikowania i formułowania problemów, elementów, zagadnień, form będących podstawą samodzielnej wypowiedzi artystycznej.

Nabywanie samodzielności w tworzeniu i realizacji własnych koncepcji artystycznych oraz dysponowanie umiejętnościami niezbędnymi do ich wyrażania. Świadome posługiwanie się narzędziami warsztatu artystycznego w wybranych obszarach działalności plastycznej.

Wykształcenie umiejętności samooceny, konstruktywnej krytyki w stosunku do działań własnych i innych osób wykazując refleksję na temat społecznych, naukowych i etycznych aspektów związanych z własną pracą.

treści programowe

Program pracowni tworzony jest w oparciu o propozycje prowadzącego i o indywidualne programy rysunkowe tworzone przez studentów.

Obejmuje doskonalenie umiejętności warsztatowych, rozwijanie umiejętności samodzielnej wypowiedzi artystycznej poprzez pobudzanie wieloaspektowej wrażliwości intelektualnej i poznawczej, rozwijanie indywidualnej świadomości twórczej i odpowiedniego doboru formy wypowiedzi artystycznej.

Realizacja celów odbywa się poprzez konsultacje, korekty zadanych tematów, ćwiczenia, warsztaty, projekty i prace terenowe – plenery, efemeryczne działania w przestrzeni miejskiej/publicznej i inne zajęcia praktyczne oparte o zróżnicowane stylistycznie koncepcje wobec wyłonionych zagadnień.

Studenci zobowiązani są do systematycznego realizowania wybranych ćwiczeń z uwzględnieniem konieczności konsultowania fazy przygotowawczej – szkiców, analizowania treści merytorycznej odpowiedzi, trafności świadomego wyboru środków realizacji projektu, użytych narzędzi, sposobu prezentacji.

W pełni uprawnione są propozycje tematyczne przygotowane przez studentów pracowni.

warunki zaliczenia

Zaliczenia i oceny są sumą przeglądów zrealizowanych tematów i drogi ich realizacji, wypowiedzi słowne lub teksty dotyczące przedstawionych realizacji, forma ich prezentacji, przebieg studiowania w pracowni, indywidualny rozwój i twórcza postawa. Oceniany jest poziom wiedzy studenta i umiejętność wykorzystania jej

przy realizacji zadań problemowych. W przygotowaniu projektu niezbędne jest wykazanie się umiejętnością swobodnego posługiwania się środkami ekspresji należącymi do języka rysunku, jak i właściwy dobór środków przy realizacji tematów. Oceniana jest oryginalność koncepcji, umiejętność niezależnego podejmowania decyzji, twórcze podejście do stawianych problemów plastycznych i umiejętność wykorzystywania eksperymentów technologicznych. Niezbędna jest umiejętność poszerzania własnych kompetencji warsztatowych, a w szczególności operowanie współczesnymi narzędziami i materiałami kreacji artystycznej. W procesie koncepcji student zdobywa, analizuje i interpretuje informacje na tematy związane z konkretnym zadaniem problemowym.

Tematy ćwiczeń

studia stacjonarne pierwszego stopnia

Gest - szybkie notacje rysunkowe. Ćwiczenie swobody posługiwania się dowolnymi narzędziami rysunkowymi. Rozwijanie i doskonalenie technik warsztatu rysunkowego

Martwa natura – obserwacja i konstruowanie płaszczyzn, form, brył, materii, etc. z uwzględnieniem kompozycji, waloru, barwy, perspektywy, etc. Interpretacja doświadczenia wizualnego środkami właściwymi rysunkowi jako technice artystycznej.

Studium modela – studium rysunkowe postaci w statycznych i dynamicznych układach w aranżacjach przestrzennych. Studium detalu anatomicznego.

W procesie – śledzenie / obserwowanie / świadoma analiza / zapis własnych procesów twórczych jako źródła inspiracji; prowadzenie dziennika / notatnika / szkicownika / albumu w dowolnym formacie, gromadzenie w nim swoich rysunków, szkiców, kolaży, prac, notatek, przemyśleń, etc., wykorzystując różne formy artystycznej ekspresji. Artykułowanie indywidualnego, podmiotowego stanowiska.

Przykłady propozycji do realizacji:

Od sensu do sensualności – eksplorowanie interakcji znaczeń; realizacja tematu w dowolnej technice, konsultacje etapów pracy nad projektem, prezentacja prac w formie przeglądu. Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Iluzja czasu, iluzja miejsca – komentarz artystyczny dot. bieżących zjawisk / wydarzeń / miejsc / debat publicznych, etc.; efemeryczne działania w przestrzeni miejskiej/publicznej. Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Obraz przemiany, przemiana obrazów – analizowanie zróżnicowanych wizji otaczającej rzeczywistości i obrazu świata; realizacja tematu w dowolnej technice, konsultacje etapów pracy nad projektem, prezentacja prac w formie przeglądu. Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Nie miejsce - śledzenie i analiza procesów określania miejsca / nie miejsca, wieloznacznych i wielowarstwowych pojęć (fizycznych / abstrakcyjnych); realizacja tematu w dowolnej technice, konsultacje etapów pracy nad projektem, prezentacja prac w formie przeglądu. Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Temat własny – z obszaru własnych zainteresowań wybierz zagadnienia i/lub zjawiska, które posłużą do sformułowania tematu do realizacji.

Zbierz i zweryfikuj źródła, poddaj je krytycznej analizie oraz wyciągnij wnioski, które pozwolą spopularyzować zagadnienia do realizacji.

Zrealizuj zadanie składające się z serii prac/elementów. Zbuduj dłuższą wypowiedź artystyczną, która będzie odniesieniem do sformułowanego w temacie problemu.

Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

studia stacjonarne drugiego stopnia

Nieważne, co widzisz. Ważne czym to jest .

Próba rozpoznania i zdefiniowania napięć społecznych oraz podjęcie stosownych interwencji artystycznych.

Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Płaskie stopy - ortopedyczna wada środkowoeuropejskiej mentalności, krytyczna diagnoza charakteru na podstawie esejów *Europa środkowa: anegdota i historia*. Josef Kroutvor, Świat Literacki, 1998

Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Dualizm natury ludzkiej - analiza współczesnych koncepcji i poglądów na temat natury człowieka i kultury.

Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Miejsca wspólne, miejsca własne – konfrontacja postaw i języków, za pośrednictwem których przebiega dyskurs na temat miejskich przestrzeni. Odkrywanie i zrozumienie problemów, które są trudniej dostrzegalne tylko z jednej perspektywy. Realizacja zespołowa w dwu-, trzyosobowych grupach.

Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

Temat własny – z obszaru własnych zainteresowań wybierz zagadnienia i/lub zjawiska, które posłużą do sformułowania tematu do realizacji.

Zbierz i zweryfikuj źródła, poddaj je krytycznej analizie oraz wyciągnij wnioski, które pozwolą sproblematyzować zagadnienia do realizacji.

Zrealizuj zadanie składające się z serii prac/elementów. Zbuduj dłuższą wypowiedź artystyczną, która będzie odniesieniem do sformułowanego w temacie problemu.

Istnieje pełna dowolność doboru środków artystycznego wyrazu.

W procesie – śledzenie / obserwowanie / świadoma analiza / zapis własnych procesów twórczych jako źródła inspiracji; prowadzenie dziennika / notatnika / szkicownika / albumu; w dowolnym formacie, gromadzenie w nim swoich rysunków, fotografii, kolaży, prac, notatek, przemyśleń, etc. lub korzystając z

darmowego serwisu blogowego założenie własnego bloga internetowego / wirtualnej galerii, etc. zamieszczając tam swoje przemyślenia, wrażenia, doświadczenia, działania, projekty, prace, etc. Wykorzystywanie różnych form ekspresji, np. foto, audio, wideo, słowo, szkic, rysunek.

lektury obowiązkowe i nadobowiązkowe

Punkt i linia a płaszczyzna. Przyczynek do analizy elementów malarskich. Wasył Kandyński - przeł. Stanisław Fijałkowski, PIW 1986

Teoria widzenia. Władysław Strzemiński, Muzeum Sztuki w Łodzi 2016

Techniki rysunku. Karel Teissig, Wydawnictwo Artystyczne i Filmowe, Warszawa 1982.

Przedstawianie i znaczenie. Próba analizy semiologicznej rysunku. Janusz Lalewicz, słowo/obraz, Gdańsk 1995

Wiedza tajemna. David Hockney, tłum. J. Holzman, Kraków, 2006

Epoka błękitu. Jerzy Ludwiński, Otwarta Pracownia, Kraków 2009

Refleksja konceptualna w sztuce polskiej. Doświadczenia dyskursu: 1965-1975. Red. Paweł

Polit, Piotr Woźniakiewicz, CSW Zamek Ujazdowski 2000

Intermedialność w kulturze końca XX wieku. Red. Andrzej Gwóźdź, Sław Krzemień-Ojak, Trans Humana 1998

Nowoczesność od czasu postmodernizmu, Dick Higgins, Słowo/Obraz/ Terytoria 2000

Widzieć, myśleć, być. Technologie mediów. Red. Andrzej Gwóźdź, Universitas 2001

Obrazy na wolności – studia z historii sztuk medialnych w Polsce. Ryszard Kluszczyński, Instytut Kultury 1998

Społeczeństwo informacyjne. Cyberkultura. Sztuka multimedialnych. Ryszard Kluszczyński, RABID 2001

Demontaż atrakcji: o estetyce audiowizualności. Maria Gołębiowska, Słowo/obraz/terytoria 2003

Język nowych mediów. Lev Manovich, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne 2006

Estetyki filozoficzne XX wieku. Krystyna Wikoszewska, Universitas 2000

Piękno w sieci. Estetyka a nowe media. Red. Krystyna Wikoszewska, Universitas 1999

Pejzaże audiowizualne. Red. Andrzej Gwóźdź, Universitas 1997

Refleksja konceptualna w sztuce polskiej. Doświadczenia dyskursu: 1965-1975. Red. Paweł Polit, Piotr Woźniakiewicz, CSW Zamek Ujazdowski 2000

Konceptualizm w PRL, Luiza Nader, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2009

Doświadczenia audiowizualne. O mediach w kulturze współczesnej. Maryla Hopfinger, Wydawnictwo Sic! 2003

Technopol. Triumf techniki nad kulturą. Neil Postman, PIW 1995

Doświadczenia audiowizualne. O mediach w kulturze współczesnej. Maryla Hopfinger, Wydawnictwo Sic! 2003

No Logo. Naomi Klein, Izabelin 2004

O przemocy; Nieposłuszeństwo obywatelskie. Hannah Arendt, Fundacja Aletheja 1998

Sztuka w epoce postartystycznej i inne teksty. Jerzy Ludwiński, ASP Poznań /BWA Wrocław 2009

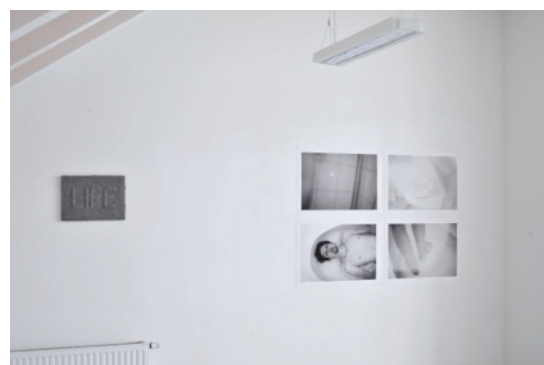
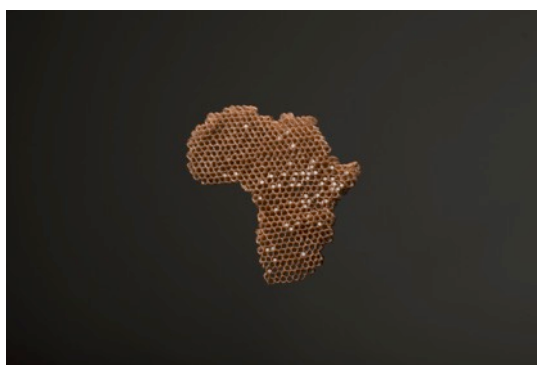
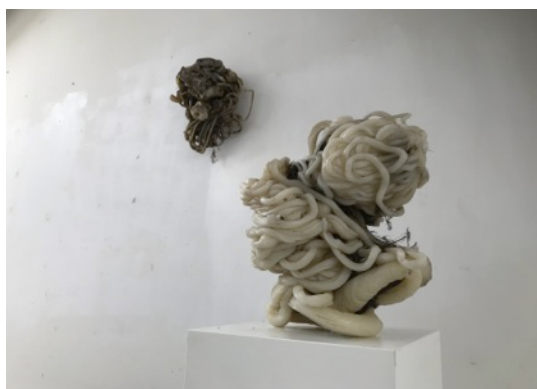
Agorafilia. Sztuka i demokracja w postkomunistycznej Europie. Piotr Piotrowski, Dom Wydawniczy Rebis 2010

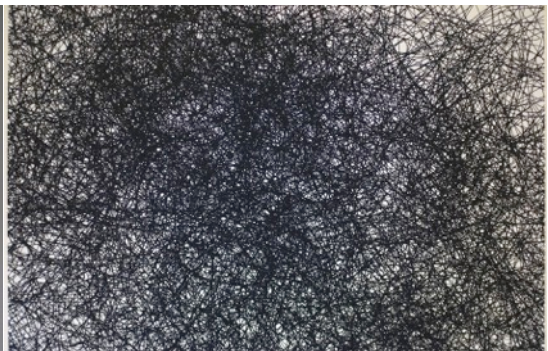
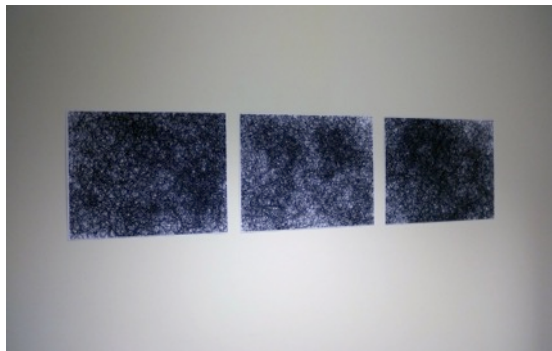
Czasopisma: *Piktogram, Czas Kultury, Magazyn Sztuki, Szum, Exit, Arteon, Artreview, Artforum, Frieze, Contemporary Lynx Magazine.*

Edycje internetowe czasopism: *Czas Kultury, Dwutygodnik, Szum, Artforum, Flashart, Frieze Magazine, E-flux.com, Arteon, O.pl Polski Portal Kultury.*

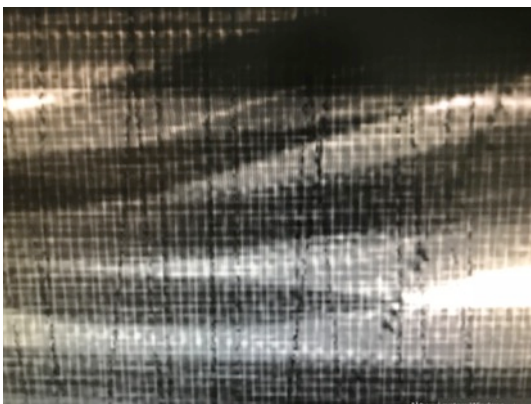
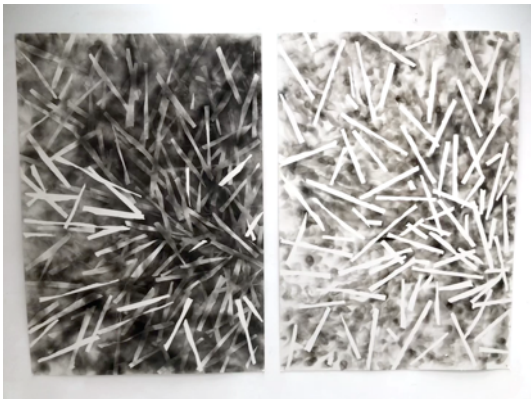
Blogi: *culture.pl, czas kultury.pl, dwutygodnik.com, sienkiewiczkarol.org, art.blox.pl, strasznasztuka.blox.pl, blogontour.blogspot.com, artbazaar.blogspot.com.*

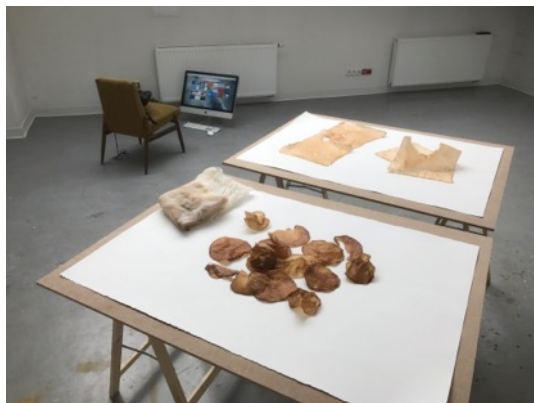
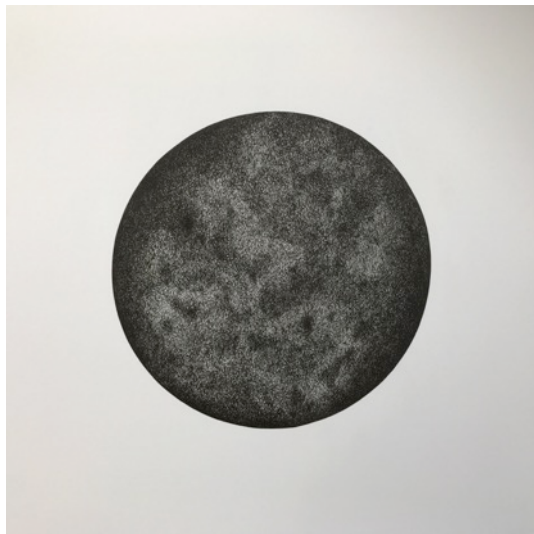
Wybrane prace z działalności III Pracowni Rysunku.

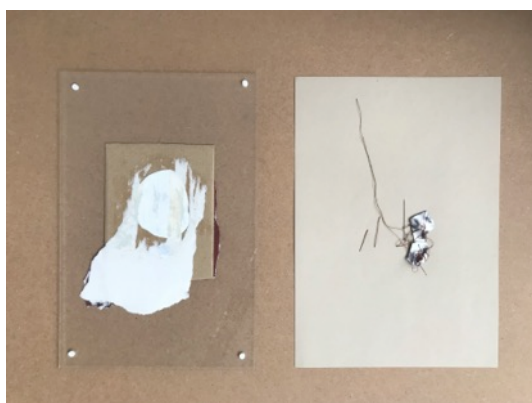

4. Projekty badawcze:

Temat: „Malarskie i rysunkowe (z użyciem dowolnych mediów) penetracje i interpretacje przestrzeni postindustrialnych.”

Kierownik tematu: prof. W. Dudkowiak

Wykonawcy: dr Wojciech Duda (obecnie Dada), dr Paweł Kaszczyński

Termin realizacji: do 30 XII 2014

Wniosek kontynuowany w 2015 roku.

Cel badania: Celem badań jest analiza nowego kształtu pejzażu miejskiego i przemysłowego, będącego efektem zmian społecznych i jakościowych zachodzących w ostatnich latach w naszym otoczeniu. Przedmiotem analizy ma być średniej wielkości miasto z wyraźnymi śladami kultury materialnej wieków poprzednich, zniszczeń wojennych, chaotyczną zabudową lat 1945 – 1990 i obecną falą destrukcji i bezsensownego zalewu pseudonowoczesności.

Oczekiwane efekty: Stworzenie (albo jego próba) opisu sytuacji i twórcza

interpretacja tematu dewastacji naszego otoczenia, ujawniająca się stopniem wrażliwości w kreowaniu porządku przestrzennego.

Opis najważniejszych osiągnięć: Prezentacje i wystawy są wynikiem warsztatów opartych na swobodzie i indywidualizacji wypowiedzi artystycznej oraz kreowaniu i działaniu w ramach zespołowej wypowiedzi artystycznej.

Wykorzystanie uzyskanych wyników: prezentacje (wystawy) i pokazy. Wystawa prac zaproszonych artystów młodego pokolenia (między innymi absolwentów 1 Pracowni Malarstwa i 6 Pracowni Rysunku Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu), zrealizowanych przy pomocy różnych środków i mediów, opartych na zróżnicowanych stylistycznie koncepcjach wobec wyłonionych zagadnień: od sensu do sensualności; iluzja czasu, iluzja miejsca; obraz przemiany/przemiana obrazów; nie miejsce; już nie wiem gdzie jestem; palimpsest – nakładające się zasłony, następujące po sobie przeźroczystości; hybryda; szablon – multiplikacja – mimikra – kamuflaż; mit.

Temat: *Gen z charakterem. Kod kropli krwi.*

Kierownik tematu: dr Wojciech Dada

Projekt badawczy miał na celu przygotowanie i opublikowanie unikatowych obiektów książkowych wykonanych kombinacją technik drukarskich-offsetu, serigrafii i druku cyfrowego farbą termochromową. Realizacja pracy oparta była o kierunek poszukiwań twórczych inspirowanych badaniami zależności pomiędzy czynnikami genetycznymi a zachowaniem oraz etycznymi aspektami wykorzystania informacji genetycznej. Pobranie próbki materiału genetycznego do diagnostyki odbyło się w Laboratorium Zakładu Technik Molekularnych prof. dr hab. Tadeusz Dobosza, Akademii Medycznej we Wrocławiu. Zapis informacji genetycznej autora projektu ujawnia się lub zanika poprzez fizyczny kontakt z obiektami książkowymi. Użyta do druku farba termochromowa celowo nie została zabezpieczona warstwą lakieru, dzięki interakcji dochodzi do bezpośredniego wpływu widzów na dzieło. Pozostawione ślady, rysy czy wręcz rysunki stanowią dodatkowy walor, wzbogacając pracę o zmienną wynikającą z partycypacji. Praca wpisuje się w behawiorystyczny model sztuki Roya Ascota, gdzie ciągła wymiana między artystą, dziełem a

obserwatorem wprawia to dzieło w stan stałej przemiany. Realizację pracy upubliczniono podczas indywidualnej wystawy w 3 pawilonie Palmiarni Poznańskiej w lutym 2019 roku. Planowane jest wydawnictwo monograficzne poświęcone ww. pracy.

Zrealizowany w 2003 roku, projekt poznania ludzkiego genomu (ang. Human Genome Project (HGP)) był 13-letnim projektem koordynowanym przez amerykański Department Energentyki i Narodowy Instytut Zdrowia. Celami projektu była identyfikacja wszystkich genów w ludzkim DNA, określenie sekwencji 3 miliardów podstawowych par chemicznych, które tworzą DNA człowieka. Przechowywanie informacji genetycznej w bazach danych, doskonalenie narzędzi analizy danych, transferu tych technologii do sektora prywatnego oraz podjęcie kwestii etycznych, prawnych i społecznych, które mogą wyniknąć z projektu. Dzięki licencjonowaniu technologii do firm prywatnych i przyznawania dotacji na innowacyjne badania projekt pozwolił stworzyć wielomiliardowy przemysł biotechnologiczny. Genetyka behawioralna jako metoda wykrywania dysfunkcji fizycznych, psychicznych i społecznych wraz z potężnie rozwijającą się biometriką stanowi nowe zagrożenie dla naszej wolności. Podobnie jak pseudo badania przeprowadzane przez eugeników wskazujące dysfunkcjonalne jednostki, dziś możliwe jest wykrycie nie tylko potencjału zachorowalności na którąś z chorób, również chorób psychosomatycznych i związanych z nimi zagrożeń. Możliwa jest też manipulacja tymi genami, a tym samym manipulacja osobowością do tego wystarczy kropla krwi. Projekt HIDE jest potężnym projektem Unii Europejskiej skupiającym całe spektrum biometrycznych projektów od skanowania siatkówki oka czy odcisków palców do identyfikacji za pomocą DNA. Jednym z takich projektów jest profilowanie genetyczne, metoda kategoryzowania osób i przetwarzania informacji np. pod kątem bezpieczeństwa. Projekty zakładają między innymi możliwość zawierania informacji DNA w dowodach osobistych. Pozwoli to wg projektodawców na indywidualną identyfikację, identyfikację płci i pokrewieństwa, identyfikację ofiar, pomoc w śledztwach, badanie genealogii osoby i jej historii. Bezpośrednim zagrożeniem wynikającym z profilowania genetycznego jest naruszenie prywatności, segregacja i wykluczenie nierozzerwalnie związane z dyskryminacją. Mimo dynamicznego rozwoju genetyki w Polsce nie ma

kompleksowych regulacji prawnych, które określałyby zasady wykonywania poradnictwa, przechowywania materiału i przede wszystkim bezpieczeństwa danych genetycznych. Obowiązujące regulacje w ograniczonym zakresie odnoszą się bezpośrednio do badań genetycznych, dodatkowo porozrzucone po różnych aktach prawnych (co najmniej 7 różnych ustaw) Dane genetyczne, traktowane jako dane wrażliwe podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych, przy czym ustawa posługuje się sformułowaniem Kod genetyczny, oznaczającym zasadę kodowania informacji genetycznej, a nie samą informację. W związku z tym ochronie podlega nie informacja genetyczna, a kod genetyczny, który jest wspólny dla wszystkich organizmów żywych.

Wojciech Jankowski.